

מאוצרות הפרשה

מרן הגרא"מ שך זצ"ל, האדם חייב לדעת מהם החיים, ומה הם החיים האמיתיים, כי חיים שאינם מתנהלים עפ"י רצון ה', הגם שהאדם נהנה מהם - אינם חיים אלא מיתה מתמשכת. אותם אנשים המהלכים את חייהם בנעימות ובתענוגים, אינם מכירים ואינם חשים כיצד כל יום שעובר עליהם הם מתים בו. וניתן להתבטא ולומר שבשעה שאנשים אלו נופחים את נשמתם, הם מפסיקים למוות! הכרת מהותם האמיתית של החיים יכולה לבוא רק עם ידיעת התורה ומצוותיה, ולכן מצווה אותנו התורה - "ובחרת בחיים"! ולולי שהאדם עומד ובוחר בחיים האמיתיים, הוא עלול להשלות את עצמו ולחשוב שגם חיים אחרים נקראים "חיים". האדם היודע את חובתו בעולמו ומקיים אותה, הרי כל יום מחייו הוא יום חי. וכשהוא מגיע לגיל מסויים, הרי הוא יודע שהנה עומד הוא להתייצב לפני כס המשפט ולומר לבוראו: 'עשיתי ככל אשר צויתני!'. לכן, חייב האדם לעמוד ולבחון אם אכן בוחר הוא בחיים, כי הטשטוש רב, ולולי היותו במצב של בחינה ובחירה, הוא עלול שלא להבחין, וח"ו להחליף את מושגי החיים.

החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך (ל, יט)

מאי קמשמע לך?! נועק הגאון הגדול רב"מ אזרחי שליט"א - כלום בר דעת יבחר במוות ולא בחיים? והוא ממחיש: אם שתי צלחות בפניו, האחת מלאה מגדים, ובשנייה רעל, היעלה על הדעת כי אי מישוהו יבחר ברעל?! הכוונה של 'ובחרת בחיים' הינה לבחור את הידיעה הזו עצמה, כי "חיים" לפניו, וכי "מוות" לפניו. זוהי עצם הפקודה, לבחור במצוות, לא רק מתורת מצוות, אלא לבחור במצוות משום שהם "חיים"!.... (ברכת מרדכי פ' חקת)

ויאמר ה' אל משה הן קרבו ימיך למות (לא, יד)

ולהלן ט"ו כתוב הנך שוכב עם אבותיך. ויש להקשות מדוע שינה מלשון מיתה לשכיבה? וי"ל שאמרו חז"ל שבדוד נאמר שכיבה משום שהניח בן כמותו. וא"כ בפסוק י"ד משה נקרא מת משום שלא הניח בן כמותו. אך כיון שבהמשך הפסוק הניח את יהושע כממשיך בציווי ה' אז זה נחשב שהניח כמותו כי תלמיד כבן. ולכן נקרא שוכב. (המאור שבתורה)

שוש אשיש בד' תגל נפשי באלקי (הפטרה)

מרגלא-בפומיה של המגיד הרה"ג רבי ישראל מאיר שושן שליט"א: כולנו יודעים ש"חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה" (ברכות נד.), אבל אחד הצדיקים הוסיף ואמר דבר נפלא: "לברך על הרעה" צריכים - אפילו חייבים, אבל לשתף אחרים בצרות שלך? זאת כבר לא חייבים!....

והדבר מרומז בפסוק בהפטרה: כנודע שם הוי" מורה על רחמים ושם אלוקים על דין. אומר הפסוק "שוש אשיש בד'" כאשר יש לך טובה, בחינת הוי", אזי עליך לשמוח בעצמך - 'שוש', וגם לשתף אחרים בשמחתך - 'אשיש'. אבל בשעת רעה, בחי' אלוקים, אז אמנם אתה חייב לברך על הרעה 'תגל נפשי באלקי', אך אין צורך לשתף אחרים - 'נפשי בלבד'... (מוסף שבת קודש יתד נאמן)

ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך (ב, ב)

הרמב"ם (פ"ב מהל' תשובה ה"ב) כתב מהו דרכה של התשובה האמיתית וזה לשונו: "ומה היא התשובה הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בליבו שלא יעשהו עוד שנאמר יעזוב רשע דרכו וגו', וכן יתנחם על שעבר, שנאמר כי אחרי שובי יחמתני, ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם". מבואר שהתשובה צריכה להיות פנימית כל כך עד שיודע תעלומות יוכל להעיד עליו שלא ישוב לזה החטא לעולם.

ומביא החיד"א כי מפסוק זה יש רמז לדברי הרמב"ם הללו, שנאמר ושבבת עד ה' אלוקיך, "עד" לשון עדות, והיינו שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם כמו שכתב הרמב"ם.

הפסיכולוג החרדי הנודע רבי שלמה הופמן זצ"ל, היה רגיל לספר בימים אלו סיפור מרגש שאירע לו בימי בחרותו. בשנותיו הראשונות בישיבת חברון, בעודו הולך במסדרון מהורהר, חלף לידו ראש הישיבה הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל ושאלו: מדוע הינך עצוב ורציני כל כך? א"ל מכיון שעכשיו אלו ימי הדין, ר"ה מתקרב, ומי יכול להצליח במלאכת התשובה? והרי הרמב"ם כתב שתשובתו של האדם אינה מתקבלת "עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב עוד לחטאו" וכי יש מישהו מאיתנו שיכול לעמוד בכך?!

רבי יחזקאל מביט בו, ומרים את קולו: מדוע אתה מחמיר כשיטת הרמב"ם? והרי אנו מקילים כשיטת רבינו יונה הסובר שעיקר התשובה "שהאדם יתייצב על דרך טוב", ומרגע שהאדם מתייצב על דרך טוב, נחשב לבעל תשובה גמור. ואז הוסיף רבי יחזקאל משפט ששינה את חיי מהקצה לקצה: "בא ואספר לך מה ששמעתי מהסבא מסלבודקא ששמע מגאון המוסר רבי ישראל מסלנט, מהו מתייצב על דרך טוב". משל למה הדבר דומה: ראובן עומד ביציאה מירושלים כשמטרת נסיעתו לעיר בני ברק. לפני יציאתו סיפרו לו שמשך זמן הנסיעה הוא כארבעים דקות. לאחר נסיעה של כארבעים דקות, כשב"ב אינה באופק, הוא עוצר את מכוניתו, ושואל עובר אורח היכן זה בני ברק? הלה מביט בו בתימהון בני ברק?! הלא אתה ככיוון ההפוך לעבר דרום הארץ. אומר רבי ישראל מסלנט, באותו רגע שבו האדם מסובב את ההגה לכיוון היעד שאליו היה אמור להגיע, כבר מאותו השניה נחשב שהוא 'מתייצב על דרך טוב', למרות שהוא עדיין רחוק מהיעד, עצם השינוי, נחשב לתשובה גמורה.

סיים רבי ישראל והביט בעיניו המהורות בנער המבולבל: אתה חושב שבתוך ימים ספורים אדם יכול לחזור בתשובה שלמה? זו טעות! תשובה לא עושים ברגע אחד, תשובה זהו תהליך ארוך, החכמה לדעת שלא משנה כמה ארוכה תהיה הדרך עצם זה שעלית על המסלול - זה רצוי לה' יתברך. עומדים אנו ימים ספורים קודם יום הדין. כבר לא נותר לנו זמן רב להספיק, אבל את המעט המתבקש, שינוי המסלול, סיבוב הפרסה, את זה אסור לנו להפסיד! (להתעדן באהבתך)

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת המות... ובחרת בחיים (ל, טו) יש להבין, מדוע בא הציווי לבחור בחיים? והרי דיינו בהודעה שהחיים והמוות מונחים לפנינו, כדי שנבחר בחיים!?! מבאר

השבוע האחרון של השנה שלפנינו

הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל מביא, כי בכל יום מימות השבוע האחרון של השנה, ניתן לתקן את כל הימים המקבילים שבמהלך השנה שחלפה: ביום ראשון האחרון של השנה, ניתן לתקן את כל ימי ראשון שהיו כל השנה וכן הלאה. בשבת האחרונה של השנה, ניתן לתקן את כל שבתות השנה. על כן חשוב מאד לנצל את השבת הזאת: ראשית כל, לקבל אותה מוקדם ולא ברגע האחרון. להרוויח עוד כמה דקות של שבת קודש. ובעיקר לנצל אותה ללימוד תורה. כל מילה של לימוד תורה בשבת – כותב ה'בן איש חי' – שווה פי אלף מאשר ביום חול! כמה רווחים עצומים נוכל להרוויח אם אכן נשכיל לנצל את השבת שלפנינו! השאלה המרכזית היא, מה באמת אפשר לעשות בשבוע האחרון הזה? האם ניתן לעשות 'מהפך' בשבוע אחד? המגיד מדובנא מביא על כך משל, המובא בספר 'שערי ארמון', כשהוא מוטעם בטוב טעם ודעת מלך גדול תכנן לערוך משתה מפואר לכל שריו. הוא חפץ שבמשתה תהיה אטרקציה מיוחדת, שתפעים את לבות כל המשתתפים. החליט להעמיד על שולחנו גביע מפואר, עשוי מזהב טהור, משובץ ביהלומים, מחוטב בחיטובים, מעשה אמן. יועציו המליצו לו על צורף יחיד ומיוחד, שבכוחו ליצור גביע כזה שעין לא ראתה כמוהו! הצורף הזמין ברוב כבוד לארמון המלך, ולאחר שהמלך תאר בפניו את המטרה שלשמה הזמין, שאל אותו המלך: "כמה זמן ייקח לך לעשות גביע שכזה?" לאחר מחשבה, נענה הצורף ואמר: "ששה חודשים, אדוני המלך!" פנה אליו המלך ואמר לו: "הסכנת ושמע היטב! קח לך שנה שלימה תחת חצי השנה שאמרת. במשך השנה תקבל מדי חודש משכורת שמנה מקופת ארמון המלוכה, כדי שתהיה פנוי מכל טירדה, ותוכל להתמסר אך ורק ליצור הגביע. כמו כן, הנה עומד כאן לפניך שר האוצר. ממנו תוכל לבקש כל כמות זהב שהנך זקוק לה, וכן את כל היהלומים הנדרשים לשיבוץ בגביע". מיהר הצורף לביטו לספר לאשתו את הבשורה המשמחת, ותוך כדי דיבור הוסיף ואמר לה: "דעי לך, שבאמת הזמן הדרוש לי להכנת הגביע הוא שלושה חודשים בלבד... רק ליתר ביטחון אמרתי למלך חצי שנה, והוא אף הוסיף ונתן לי שנה שלמה... 'והיות ויש לנו המון זמן' – הוסיף – 'בואי ננצל את ההזדמנות ונצא, באניה, לחופשה מסביב לעולם'". לקח מראש מקדמה של כמה משכורות ויצא לבלות... כמובן, ניצל את ההזדמנות של 'פעם בחיים' לשהות במלונות פאר, ולקנות דברי חמדה עד שכל כספו תם, וזאת חוץ מכסף נוסף, בשווי כמה משכורות, שלוה מאחרים לצורך מלוי תאוות לבו. בהגיעו בחזרה לביתו, שלושה חודשים לפני המועד בו עליו להגיש את הגביע למלך, נאלץ לקחת מקופת המדינה זהב רב, רק כדי לשלם את חובותיו העצומים... חודש ימים לפני תום השנה מתקשר האחראי ומתעניין: "כיצד מתקדמת הכנת הגביע? האם כבר הושלמה הכנתו?" – "אוי ואבוי!" ספק הצורף את כפיו, עוד חודש עלי להגיש למלך את הגביע, ועדין לא התחלתי... ולא זו בלבד אלא שכבר לקחתי סכום גדול מהקופה לצורך תשלום חובותיי... מה עושים עכשיו?" ניגש הצורף לאוצר המדינה, וביקש מהשר הממונה כמות קטנה של זהב ועוד כמה יהלומים קטנים. לפליאתו של השר – השיב: "אני הולך להשתמש בזה כדי להוסיף איזושהי תוספת קטנה לצורך מראהו המושלם של הגביע... במשך החודש הזה עמל הצורף והכין גביעון קטנטן, מהגודל שאתם מכירים: יש היום בכל החנויות לכלי כסף סוג של משפך שמחלק את היין לגביעונים קטנים... כזה גביע יכול היה הצורף להספיק להכין בזמן שנותר לרשותו... אמנם חשוב להדגיש: הגביע היה מיוחד ביופיו! עין לא ראתה גביע מחוטב ומפואר שכזה! כל מי שהביט עליו היה מתפעל ומתרגש ממראהו! סוף כל סוף היה הצורף אמן יחיד ומיוחד במלאכתו! אבל מה יהיה עם הגודל? עטף הצורף את הגביע בצלופן ובעוד צלופן, הכניס בקלקר ובעוד קלקר, בקרטון ובעוד קרטון, עטף בניר עטיפה ובעוד נייר עטיפה, קשר סרטים צבעוניים, והגיע למלך... המלך התרגש מאוד... שנה שלימה של עבודה... הוא פותח את העטיפה הראשונה ברעדה, לאחריה את השניה, פותח קרטון ועוד קרטון ולא מבין מה הולך כאן... הוא ממשיך לפתוח קלקר ועוד קלקר עד שבקושי הוא מצליח למצוא בפנים צלופן עם הגביעון הקטן... המלך כמעט והתעלף... 'מה זה?', 'הוא שואל 'גביע!', משיב הצורף. 'אתה צוחק עלי?' – 'אדוני המלך! ראשית כל תסתכל עליו כמה דקות, אחר כך נדבר'... מביט המלך על הגביע, ומתפעל מאוד ממראהו. היהלומים הקטנים השתלבו באופן מיוחד במינו בריקועי הזהב העדינים. אין כמוהו ליופי. – 'עכשיו יעביר אדוני המלך את הגביע בין שריו המשתתפים באירוע, למען יזונו גם הם את עיניהם ממראהו'. ביקש הצורף. הגביע עבר מיד ליד, וכולם פה אחד, הביעו את התפעלותם ממראהו הנהדר. פנה המלך לצורף ואמר לו: 'הכל טוב ויפה! אבל היכן הגביע?' נענה הצורף ואמר: 'לא אכחד מאדוני המלך. אין גביע! אחד עשר חודשים התהוללתי! נטלתי כספים מאוצר המלך כדי להסתובב בעולם ולמלא את תאוותי. בחודש האחרון 'תפסתי את עצמי, והכנתי 'פורמט קטן' לגביע האמיתי אותו אכין למלך, אם אך ייתן בי אמון, וזאת למרות שאין הוא מגיע לי'. הנמשל, אומר המגיד מדובנא: אנו קרבים לראש השנה. בעוד שבוע נתייצב כולנו לדין. אחד עשר חודשים ושלושה שבועות לא עשינו דבר... אך בידינו נותר שבוע אחד. אחרון. בידינו להכין בו 'גביע קטן'... גביע קטן שכולו מוקדש למלך, קודש לה'. בידינו להקפיד במשך השבוע הזה על כל התפילות, על כל הברכות, להרבות בלימוד תורה, להרבות בחסד, להקפיד לא לדבר לשון הרע. כשנתייצב כך לפני הקב"ה, והוא ישאל אותנו: 'היכן הגביע?' יהיה לנו איזשהו פתחון פה להשיב: 'דבוננו של עולם! הסתכל על השבוע האחרון... הסתכל על יפיו של 'הגביע הקטן'... שבוע זה יהיה, בעזרת ה', פורמט קטן לקראת השנה הבאה... אם נשכיל לנצל את הזמן וליצור, לכל הפחות 'גביע קטן' במהלך השבוע שלפנינו, על ידי התבוננות יתירה על מעשינו והליכותינו, ונאמר לבורא עולם כי התנהגותנו בשבוע זה הינה 'דוגמית' לשאיפותינו הגדולות לקראת השנה הבאה – נוכל להיות בע"ה, סמוכים ובטוחים שנכתב ונחתם בספרם של צדיקים גמורים, אמן ואמן. (מתוך 'דורש טוב' אלול)

פינת ההלכה

ילד בן שנה קשקש על בגדו

שאלה: מטפלת נתנה 'לורד' סגור לילד קטן בן שנה לשחק בו, והוא פתחו וקשקש על כל בגדיו (וזה לא יורד בכביסה), האם חייבת לשלם? תשובה: כיון שקיבלה ילדים לשמור, הרי"ז כמו שומר שכר שחייב לשומרם, ואה"נ על הילדים עצמם לא שייך חיוב שמירה אבל על הבגדים והחפצים יש חיוב שמירה, ולכן חייבת לשלם (ויש לדון האם חייבת לשלם גם משום ממונו שהזיק וכאילו אשו הזיק או שמא הוי כמו מסר לקטן שפטור ממבואר בב"ק י: ע"י ספר פתחי חושן פקדון פ"א ס"ק י"ז). כמובן צריכים לדון כל דבר לפי העניין, וכגון אם יחד אחד בגן קרע בגד של ילד אחר, בודאי על זה לא קיבלה הגנת אחריות. (הגרי"א דינר שליט"א, מים חיים)

חידה שבועית

אינה מצויה אצל ארבעה אנשים רב כולו מצויה?

תשובה לחידה פר"ש: "ארור משגה עור בדרך". וברשי"י: "הסומא דבבר" כלומר, בעיניו הוא רואה היטב אלא שאינו מבחין בשכלו בסכנה שלפניו (כח, יג). תשובה לחידה: ג'ירפה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת קנטור לאירועי הבת משפחת דיין לנשואי הבן משפחת ברוכי להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות מאיר פרידמן להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת רצאבי לאירועי הבת משפחות הנדלסמן – רופרט להולדת הבת הנכדה משפחת עשור להכנס הבן לעול תורה ומצוות **גני הדר-עמישב:** משפחות פרידמן – ריכנברג להולדת הבת הנכדה משפחת סבג להולדת הבן משפחות רביד – פלמן לאירועי הבן הנכד משפחות סאני להולדת הבן הנכד משפחת חסן להכנס הבן לעול תורה ומצוות

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

